

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
[Redacted]

Per email: [Redacted]
[Redacted]

Datum 19 september 2025

Uw ref. 6397601

Inzake Consultatie concept Rijkswet uitlevering voor Aruba, Curaçao en Sint Maarten

Geachte mevrouw [Redacted],

De Orde van Advocaten Curaçao (de Orde) heeft uw verzoek tot advisering op het conceptvoorstel van Rijkswet houdende regels met betrekking tot uitlevering voor Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Rijkswet uitlevering voor Aruba, Curaçao en Sint Maarten), met bijbehorende memorie van toelichting, ontvangen. Dit concept is afgestemd in de interlandelijke ambtelijke werkgroep, zoals ingesteld door het Justitieel Vierpartijenoverleg, met vertegenwoordigers van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Nederland.

In het kader van de consultatie doen wij u hierbij, op verzoek van de Orde, de advisering toekomen, namens enkele strafrechtadvocaten die in de praktijk werkzaam zijn op Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Deze input is eerder per e-mail aan u toegezonden op 15 en 25 augustus 2025. Deze advisering treft u hierbij als *Bijlage 1* en *Bijlage 2*.

Hoogachtend,
namens de Orde van Advocaten Curaçao,

Het bestuur

BIJLAGE 1

Hoofdstuk 1 – Begripsbepalingen

Artikel 1.1 – Definities

Korte inhoud: Bepaalt kernbegrippen zoals “Gouverneur”, “Hof”, “opgeëiste persoon”, “uitlevering”, “verzoekende staat” en “procureur-generaal”.

Aandachtspunten:

- Geen definitie van “vreemde staat”, terwijl dit relevant is voor de reikwijdte (met name bij staten zonder diplomatieke betrekkingen of slechte mensenrechtenstatus).
- Bevoegdheid van de Gouverneur is breed omschreven; ontbreken van expliciete toetsingscriteria kan leiden tot uiteenlopende interpretatie en toepassing per land.
- Mogelijke onduidelijkheid bij detentie in ander land dan waar betrokkene is aangetroffen; memorie noemt dit wel, maar de wettekst bevat geen nadere procedurele waarborgen.

Hoofdstuk 2 – Voorwaarden voor uitlevering

Artikel 2.1 – Verdragsvereiste

Inhoud: Uitlevering alleen op basis van verdrag.

Aandachtspunten:

- Geen voorziening voor uitzonderingssituaties (humanitaire redenen, ad hoc-akkoorden).
- Onvoldoende koppeling met non-refoulement-verplichting buiten verdragscontext (bijv. art. 3 EVRM).

Artikel 2.2 – Dubbele strafbaarheid en minimumstraffen

Aandachtspunten:

- Minimum strafmaat van vier maanden bij executie-uitlevering is laag en kan disproportioneel zijn.
- Lid 2 (“zelfde inbreuk op de rechtsorde”) is vaag; interpretatieverschillen mogelijk.
- Lid 3 (accessoire uitlevering) laat uitlevering toe voor minder ernstige feiten; kan spanning opleveren met proportionaliteitsbeginsel.
- Lid 4 (verstekvonnissen) laat beoordeling van garanties volledig aan Gouverneur; geen objectieve toetsnorm.

Artikel 2.3 – Vrijheidsstraffen

Aandachtspunten:

- Geen expliciete uitsluiting van vrijheidsbenemende maatregelen die in strijd zijn met mensenrechtenstandaarden.

Artikel 2.4 – Politieke delicten

Aandachtspunten:

- Uitzonderingslijst in lid 2 is omvangrijk en technisch complex; uitvoerbaarheid in de praktijk twijfelachtig.
- Geen mechanisme om te voorkomen dat brede terrorisme-definities van andere staten worden toegepast op politieke oppositie.

Artikel 2.5 – Doodstraf

Aandachtspunten:

- Waarborgbeoordeling volledig bij Gouverneur; geen rechterlijke toets verplicht.
- Geen eis tot schriftelijke, afdwingbare garanties.

Artikel 2.6 – Poging en medeplichtigheid

Aandachtspunten:

- Geen verduidelijking van grensgevallen (bijvoorbeeld vergaande voorbereiding).

Artikel 2.7 – Nederlanders

Aandachtspunten:

- Uitzondering in lid 2 kan ruim worden toegepast zonder duidelijke criteria voor “voldoende waarborg”.
- Onvoldoende uitgewerkt hoe tenuitvoerlegging in eigen land praktisch plaatsvindt.

Artikel 2.8 – Verjaring

Aandachtspunten:

- Alleen toets aan lokale verjaringstermijn; geen waarborg dat buitenlandse verjaringstermijn wordt gerespecteerd.

Artikel 2.9 – Lopende vervolging of straf

Aandachtspunten:

- Tijdelijke uitlevering (lid 2) kan risico op vertraging of bewijsverlies meebrengen.

Artikel 2.10 – Specialiteitsbeginsel

Aandachtspunten:

- Geen duidelijke regeling voor instemming van Gouverneur bij afwijking; risico op impliciete toestemming.

Artikel 2.11 – Ne bis in idem

Aandachtspunten:

- Complexe verwijzingen naar nationale strafvorderingsregels; risico op misinterpretatie.
- Uitzonderingen in lid 2 en 3 zijn ruim en kunnen bescherming uithollen.

Artikel 2.12 – Discriminatoire vervolging/ bijzondere hardheid

Aandachtspunten:

- Vage norm “gegrond vermoeden”.
- Geen verplichting tot onafhankelijk medisch of sociaal onderzoek bij beroep op bijzondere hardheid.

Hoofdstuk 3 – Procedure van uitlevering

Artikel 3.1-3.2 – Voorlopige aanhouding

Aandachtspunten:

- Ruime bevoegdheid voor opsporingsambtenaren zonder voorafgaande rechterlijke toets.
- Maximale termijnen (twee maanden voor stukken) zijn lang in verhouding tot vrijheidsbeneming.

Artikel 3.3-3.5 – Indiening en aanhouding

Aandachtspunten:

- Geen expliciete termijnen voor mededeling aan opgeëiste persoon over ontvangst van verzoek.

Artikel 3.6-3.7 – Verhoor door het Hof

Aandachtspunten:

- Beperkte waarborg voor aanwezigheid van raadsman.
- Geen regeling voor audiovisuele opname van zitting.

Artikel 3.8 – Onschuldbewering

Aandachtspunten:

- Zeer beperkte toepassing (alleen als onschuld “onverwijld” kan worden aangetoond).
- Geen ruimte voor aanvullend onderzoek bij twijfel.

Artikel 3.9 – Beslissing Hof

Aandachtspunten:

- Lid 2(c) (“vermoeden van schuld”) schuift richting inhoudelijke beoordeling; kan strijdig zijn met uitleveringsrecht.

- Geen hoger beroep mogelijk.

Artikel 3.10-3.11 – Beslissing Gouverneur

Aandachtspunten:

- Grote discretionaire ruimte; geen motiveringsplicht opgenomen.
- Geen wettelijke beslistermijn na ontvangst advies Hof.

Artikelen 3.12-3.15 – Verkorte procedure

Aandachtspunten:

- Afstand van rechten kan zonder voldoende waarborgen plaatsvinden.
- Specialiteitsbeginsel is uitgesloten; risico op vervolging voor andere feiten.

Hoofdstuk 4 – Overige rechtshulp

Aandachtspunten:

- Weinig waarborgen voor betrokken personen bij rechtshulp anders dan uitlevering.
- Onvoldoende afbakening t.o.v. overlevering en overdracht in strafzaken.

Hoofdstuk 5 – Slotbepalingen

Aandachtspunten:

- Geen overgangsrecht geregeld voor lopende procedures.

BIJLAGE 2

RIJKSWET UITLEVERING ACS

Deel I

Wij hebben vaker in uitleveringszaken betoogd dat de Antilliaanse uitlevering bij Rijkswet moet worden geregeld, en wel op dezelfde voet als elders in het Koninkrijk (lees dus: als in Nederland). Wij hebben er onder meer op gewezen dat de eindbeslissing in Nederland is opgedragen aan de minister van justitie, als nationaal orgaan met politieke verantwoordelijkheid, en in de West aan de koloniale gouverneur, als Koninkrijksorgaan. Past dat nog binnen de huidige rechtstatelijke en democratische verhoudingen? Wij denken van niet. In beide gevallen zullen er specialistische deskundigen aan te pas moeten komen; in Nederland zijn die op het ministerie van justitie in grote getallen te vinden, op Curaçao wordt wegens gebrek aan kennis en geschikt juridisch geschoolde personeel bij de Gouverneur, zeer sterk of zelfs geheel geleund op het OM (de AG op Curaçao, met zijn medewerker). Dat is natuurlijk erg problematisch voor de opgeëiste persoon, omdat het OM tegelijkertijd in dezelfde uitleveringszaak optreedt als adviseur van de rechter. Een 'conflict of interest' dus van de bovenste plank en een rechtsstaat geheel onwaardig.

RIJKSWET UITLEVERING ACS

Deel II

Uitlevering betreft de relatie met vreemde staten. Buitenlandse betrekkingen behoren tot de koninkrijksaangelegenheden. Ze worden in het Statuut genoemd onder art. 3 lid 1 onder b. De belangrijkste consequentie is dat de ‘wetgevende macht’ ten aanzien van de uitlevering wordt uitgeoefend door de koninkrijkswetgever (art. 4 lid 2 Statuut).

De bestempeling van uitlevering tot koninkrijksaangelegenheid brengt niet mee dat verzoeken om uitlevering op koninkrijksniveau moeten worden behandeld. De verzoeken dienen weliswaar tot het Koninkrijk te zijn gericht, maar *zij worden behandeld door het land waar de opgeëiste persoon zich bevindt*. Dat maakt het een landelijke aangelegenheid.

De positie van de Gouverneur is het belangrijkste struikelblok.¹ Het oordeel over opportuniteit van de uitlevering is bij uitstek van politieke aard; in Nederland is het dan ook overgelaten aan een politieke functionaris, de minister van justitie, die daar in het parlement op kan worden aangesproken. Hier te lande wordt deze taak (weer) opgedragen aan de gouverneur, die in de Staten *niet* aanspreekbaar is. *Kan* hij de opportuniteit van een uitlevering beoordelen? *Kan* hij daarover contact opnemen met (de autoriteiten van) de verzoekende staat? In welke hoedanigheid en namens wie doet hij dat dan?

Onderhandelingen aanknopen met vreemde staten kan de gouverneur uiteraard niet. Als die nodig zijn, bijvoorbeeld omdat bepaalde garanties wenselijk worden geacht om te verzekeren dat de opgeëiste persoon na uitlevering een eerlijk proces krijgt, moet hij zich verstaan met de minister van buitenlandse zaken van het Koninkrijk. Zo zijn de (politieke) belangen van het Koninkrijk gewaarborgd; maar geldt dit ook voor die van Curaçao?

Treedt de gouverneur hier op als Koninkrijksorgaan? De *beslissing* over uitlevering is een landelijke aangelegenheid - daarvoor is toch ook in Nederland geen koninkrijksorgaan aangewezen? Het ligt meer voor de hand dat de gouverneur hier handelt als landsorgaan – maar waarom wordt dan voor hem gekozen en niet voor de minister, zoals in Nederland? De gouverneur vervult hier een rol die even ouderwets is als het kolonialisme.

Bij uitlevering past de koloniale figuur van de gouverneur niet (meer) binnen de huidige rechtstatelijke en democratische verhoudingen? Bij een gedegen en weloverwogen beslissing tot uitlevering, zullen er specialistische deskundigen aan te pas moeten komen; in Nederland zijn die op het ministerie van justitie in grote getallen te vinden, op Curaçao wordt wegens gebrek aan kennis en geschikt juridisch geschoolde personeel bij de gouverneur, zeer sterk of zelfs geheel geleund op het OM (de AG op Curaçao, met zijn medewerker). Dat is natuurlijk erg problematisch voor de opgeëiste persoon, omdat het OM tegelijkertijd in dezelfde uitleveringszaak optreedt als adviseur van de rechter. Een ‘conflict of interest’ dus van de bovenste plank en een rechtsstaat geheel onwaardig.

¹ In deze zin ook C. Wiss: ‘Staatsrechtelijke beschouwingen over het rechtskarakter van het Nederlands Antilliaans Uitleveringsbesluit’. *TAR-Justicia* 1999 p. 54/65, op p. 64.

De beslissing tot uitlevering moet net als in Nederland in handen zijn van de politiek verantwoordelijke minister.